

Passar hatta, Jógvan Sundstein?

Eg má venda mær til tygara, tí tygum eru formaður í Fólka flokkinum. Eg havi lisið í Sosialinum herfyri, at Dagblaðið skal hava fegnast um, at demokratið í Chile varð koyrt um koll og diktatur innført.

Passar tað?

Um so er, so mugu vit ásanna, at vit hava ein figginda av demokrati-um sitandi sum blaðstjóra á málagn Fólka floksins og sum tingmann fyri Fólka flokkin.

Eg má so spyrja tygum,

Jógvan Sundstein: Hvussu kunnu vit føroyingar velja ein flokk, sum hevur ein forspráka við sovorðnum meiningum um demokrati og diktatur?

GJ

Er skomm skapt í Fólka flokkinum?

Nei. Har er eingin skomm. Allir aðrir politiskir flokkar, allir aðrir felagsskapir í Føroyum høvdu skommast við ta skiving, sum Dagblaðið hevur avdukað fólka floksmuruna við hesa seinastu tíðina.

Alop á mentan og list, útspilling av rithøvundum og friðarfólkum, ósonn og vitleys skiving um álvarsmál burturi og

heima — hetta er mentunarliga andlit Fólka floksins í 1980-unum.

Duga vanligir fólka flokslimir ikki at siggja, at bukkuspannskrivingin hjá Dagblaðnum er eitt álöp á tað fria orðið? At tað fer at enda við, at eingin fer at tora ella troysta sær at taka orðið, heldur eingin fólka floksmaður?

Og eitt afturat: Halda

fólka floksmenn, at tann vanligi føroyski veljarin fer at velja ein flokk, sum stendur aftan fyri sovorðna skiving? Tey nógvu, sum eg havi tosað við, eru ikki íiva. Dagblaðið hevur gjørt øllum føroyingum fyri skommum, og tað má Fólka flokkurin fela fyri á komandi lögtingsvali.

-sen

Bussleiðin í Havn

Í eini oddagrein í Sosialinum 5. júlí í ár við yvirskriftini »Angangur Fólka floksins«, víðger leiðsla javnaðarfloksins bussleiðina í Havn og tær samráðingar, ið ferdar eru hesum viðvíkjandi.

Eisini vera illgitingar gjørdar um hvønn leiklut borgarstjórin í Havn hevur í hesum máli.

Leiðsla javnaðarfloksins hevur ongantið dult yvir hvørja hugsan teir hava, og hvørji evnir teir meta borgarstjóran í Havn at hava.

Hesa hugsan og hesa meting skal eg á ongan hátt roynd at órgva, men bert minna teir á eina aðra út av teimum nógvu oddagreinum, hvar hesin eisini hevur verið til víðgerðar.

Henda oddagrein varð skrivað fyri uml. 1/2 ári síðani og endaði nakað soleiðis:

»Samgongan millum Javnaðarflokkin, Tjóðveldisflokkinn og Uttanflokkalistan er nú ein veruleiki. Nú hava tit ongan Poul Michelsen at skylda uppá — tit hava valdið, farið nú til verka, góða eydnu —.«

Hesa metan og hesi ynski hevði leiðsla javnaðarfloksins til ta samgongu, ið tá varð gjørd, og undraði tað meg, at leiðsla fólksins nú ikki vil kennast við at so var.

Bussleiðin í Havn hevur síðani verið til víðgerðar í býráðnum sum eitt ógvuliga átrókandi mál, ja so

átrókandi, at avgjørt varð stutt eftir fyrrnevndu umskipan av Býráðnum at veljast skuldu tveir mans at taka sær av Bussleiðini og teimum samráðingum, ið hildnar vóru neyðugar.

Ein skuldi umboða meirilutan javnaðarflokkin, tjóðveldisflokkinn og uttanflokkalistan, og hin skuldi umboða minnilutan sjálfstýrisflokkinn, sambandsflokkinn og fólka flokkinn.

Javnaðarmenn í samgongu gjørdur av at lata Inga Mohr umboða teir, og sjálvur havi eg umboðað minnilutan, og saman við Inga Mohr eru eisini allar samráðingar ferdar.

Við jøvnum millumbilum hava vit boðað frá samráðingargongdini, soleiðis at møguleikar vóru at benda samráðingarnar tann vegin, ið býráðið ynskti hesar skuldu fara. Sjálvur havi eg umframt hetta sjálvsagt eisini havt fundir við teir flokkar, ið eg havi umboðað, soleiðis at hesir allatíðina hava kunnað fylgt við; og veit eg, at Ingi Mohr somuleiðis hevur havt fund við sínar, millum annað eisini javnaðarflokkin, við sama endamáli.

Niðurstøðan má tí vera tann, at javnaðarflokkurin til fulnar hevur vítað, hvat ið er farið fram, hvat Bussleiðin í Havn viðvíkur, og av tí at flokkurin ongantið, hvørki í skrift ella talu, hevur gjørt

vart við seg, má metast, at teir fult og heilt hava tikið undir við teimum samráðingum, ið ferdar hava verið.

Min persónliga fatan hevur verið tann, at Ingi Mohr alla tíðina hevur havt fullan stuðul frá javnaðarflokkinum, og kann tí ikki annað sigast — fyri at nýta javnaðarfloksins egna orð — enn at hetta er angangur frá javnaðarmonnum, ið fyrst velja umboðsmann at samráðast teirra vegna, geva honum stuðul til seinastu løtu fyri síðani at loypa á, tá ábyrgdin skal takast. At meðan umboð javnaðarfloksins í býráðnum sjálvir bert sita hendur í favn.

Fólka valdu umboð javnaðarfloksins í býráðnum, hava onga serstöðu í mun til onnur umboð, teir hava eina ábyrgd ímóti teimum teir eru í samgongu við og eina skyldu mótevnis býráðnum at virka sum býráðsumboð.

Oddagreinin er skrivað soleiðis, at ein fær ta fatan, at javnaðarflokkurin og javnaðarmenn ikki eiga nakran lut í tí stöðu, Bussleiðin er í dag.

So einfalt er tað nú einaferð ikki. Javnaðarflokkurin hevur sína ábyrgd her og neyðist at taka við hesi, antin teir vilja tað ella ikki.

Oddagreinin er umframt hetta rættuliga mótsigandi og ógreið og hevur ikki uppiborið stórvægis

viðmerkingar. Men lat meg tí siga til tey sum hava somu uppfatan sum leiðsla javnaðarfloksins, ið nú pástanda at gjørdur samtyktir um Bussleiðina hava til endamáls at forkoma hesi veiting, ið nógvir borgarar hava havt gleði av: **hesin pástandur er á ongan hátt rættur.**

Atfinningar hava leingi verið gjørdar at hesi, í síni tíð vælaðlaðu veiting, sum Bussleiðin nú einaferð er, og ikki hevur málagn javnaðarfloksins lagt fingrarnar imillum í so máta.

Tá ið Bussleiðin verður uppførtur í fyrst í september í fullari styrki, er ætlanin at rætta uppá teir skeivleikar sum hava verið, soleiðis at ein enn betur veiting til borgarar-

nar í býnum verður tryggjað.

Ein betur koyriskipan verður nú gjørd, ið ger, at teir partar í býnum, ið ikki hava havt bussamband fyrr, nú fáa hetta. 8 bussar koma at rokja skipanina ímóti teimum fyrr 6. Hetta ger at bussarnir kunnu vera í betri standi, soleiðis at tann trygd, ið er neyðug, er til staðar.

Teir flokkar, ið standa aftanfyri stovnsetan av bussleiðini vita, at nýløgurnar, sum eru neyðugar, eru rættuliga kostnaðarmiklar, og teir eru sinnadur til at gjalda tað sum tað kostar.

Harafurtimóti verður roknað við, at raksturinn av einari betri veiting, ið nú kemur at standa borgarunum í boði, neyvan

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

verður dýrari fyri hvønn koyrdan kilometur.

Ein betri og ódýrari Busskipan verður nú sett at virka í Havn, hetta uttan mun til um javnaðarflokkurin vil vera við ella ikki.

Býráðsformaður
Poul Michelsen

Hvat er NATO?

Eftir annan heimsbardaga var kapitalismen (sum hevði fostað fascismuna og kriggið) ikki høgt í metum. Sterkar rørslynsktu at seta okkurt slag av sosialismu í staðin fyri kapitalismuna. Eystur-europa lá í stjórnarloysi. Tey gomlu stýrinu, sum flestøll høvdu verið í parti við fascismuni, vóru sópað burtur av krignum. Einastu autoritetar í Eystur-europu vóru partisanarnir, vinstraflókkarnir og Reyði Herurin, sum við ófatilugum ofrum høvdu jarðlagt fascismuna. Tað var tí ikki óvæntað, at ein roð av kollveltingum hendi í Eystur-europa.

Fjálturn kom á kapitalistarnar vestanfyri. Í roðu sinu í Fulton í 1946 proklameraði Churchill tað kalda kriggið móti Sovjetsamveldinum, og um úrslitið av øðrum heimsbardaga segði hann kyniskt: We have killed the wrong pig.

Í 1949 stovnaðu USA og onnur lond NATO — til at bjarga kapitalismuni, ikki demokratinum, sum tað so ofta hevur verið sagt. NATO hevur alla tíðina havt diktaturlond sum limir, í løtuni t.d. Turkaland.

Í NATO er kapitalismen í góðum hondum. Felagsskapurin sum slíkur hevur ikki fært krigg, men NATO-limalondini hava kriggjast dúgliga: Turka-

land og Grikkaland hava smákriggjast hvørt við annað, USA hevur kriggjast í Korea, Vietnam, Latinamerika og aðra staðni. Frakkland hevur kriggjast í Algier og Indokina, Belgia hevur kriggjast í Congo, Bretland hevur kriggjast á Kypros, ið Egyptalandi, á Falklandsoyggjunum og aðra staðni. Tað tykist at vera ein livsformur hjá NATO-londunum at kriggjast. Men tað, sum hevur víðaligan áhuga, tað er at spyrja: **móti hvørjum?** Og vit siggja tað tað sera á hugaverða og **avgerandi**, at tað ið NATO-londini hava fært krigg, so hevur tað oftast verið **móti demokratiskum rørslum**. Móti sjálfstýrisrørslum, undirklassarørsrum og frigeringarrørsrum. Øll heimins yvirklassadiktatur eru útgjøgvað við NATO-vápnunum: hvørja ferð ein kúla fer úr einum NATO-vápn, so endar hon oftast í einum **fátækum** mannakroppi. So stutt kann tað sigast, tað stóða skal takast til NATO: hvat hevur tú samvitsku til, at vera í parti við teimum ríku ella teimum **fátækum?**

— Og júst í hesum døgum og tímum ferir NATO-høvudslandið USA eitt barbariskt álöpskrigg móti Nicaragua, har tann **fátæki** meirilutan

av fólkinum hevur valdið.

NATO er altsó svørðið, sum tey ríku venda móti teimum **fátækum**. NATO er verndargarðurin hjá teimum, sum hava skavað inn undir seg frá øðrum, og sum tí av røttum óttast tey trælkaðu og mergsognu.

Fara vit at enda at samanbera uppgávuna hjá NATO við ta officiellu ideologina í NATO-londunum, so sker nakað í eyguni. Í NATO-londunum verður **prædikað** á hvørjum geilhorni, at sæl eru tey **fátæku**, tey skulu arva ríkið, og at tey ríku skulu hava meiri stríð við at sleppa til Himmals enn kamelurin gjøgnum nálar-eygað, og at kapitalistarnir skulu rekast úr templinum við makt.

Ein og hvør, sum hugsar um hesi ting, sær straks, at NATO hevur eina ógudiliga og ókristiliga uppgávu. Øll, sum vilja rættvisi og eitt kristiligi býti av menniskjans arbeiðsúrsliti, hava skyldu til at stríðast móti NATO. Tey, sum spurð ella óspurð eru ríkin inn í henda heidna felagsskap, eiga at siga seg úr honum og halda seg uttanvaltað eins og so nógvar onnur lond á okkara leimum, sum Svøríki, Finnland, Eysturriki, Schweiz og Irland.

PS.

Fleiri lesarabrev á síðu 6